

Верховний Суд
Касаційний адміністративний суд
01029, м. Київ, вул. Московська, 8, корп.5

скаржник: Об'єднання співвласників
(позивач) багатоквартирного будинку «Лінія 10-59»
(ЄДРПОУ)
25019, м. Кропивницький,
вул.
керівник: Фоменко Дмитро Геннадійович
засоби зв'язку:
тел.
електронна пошта:

представник скаржника:

засоби зв'язку:

електронна пошта відсутня

відповідач: виконавчий комітет
(суб'єкт владних повноважень) міської ради міста Кропивницького,
(ЄДРПОУ 04055251)
25022, м. Кропивницький,
вул. Велика Перспективна, 41,
засоби зв'язку:
тел. (0522) 24-08-24,
електронна пошта: evk2007@ukr.net

справа: №405/339/17

м. Кропивницький

11 квітня 2019 року

КАСАЦІЙНА СКАРГА

*на ухвалу Ленінського районного суду міста Кіровограда
від 18.10.2018 року у справі № 405/339/17 та постанову Третього
апеляційного адміністративного суду від 04.02.2019 року у справі
№ 405/339/17(2-а/405/15/17)*

Ухвалою Ленінського районного суду м. Кіровограда від 18.10.2018р. у справі № 405/339/17, залишеною без змін постановою Третього апеляційного адміністративного суду від 04.02.2019 року у справі № 405/339/17(2-а/405/15/17), закрито провадження у справі за позовом ОСББ «Лінія 10-59» до виконавчого комітету міської ради міста Кропивницького про визнання невідповідним правовим актам вищої юридичної сили та нечинним з дати прийняття рішення виконавчого комітету Кіровоградської міської ради від 06.08.2007 року № 918 «Про затвердження норм утворення твердих побутових відходів».

Постанова суду апеляційної інстанції була винесена у судовому засіданні 04.02.2019р. у письмовому провадженні без участі сторін по справі та отримана позивачем 12.03.2019р., що підтверджується роздруківкою з електронного сервісу Укрпошти з відстеження поштових відправлень за штрих-кодом зазначеному на

поштовому конверті (4900070847790). Клопотання про поновлення строку на касаційне оскарження додано до цієї касаційної скарги окремо.

Ухвала суду першої інстанції про закриття провадження у справі та постанова суду апеляційної інстанції є незаконними, прийнятими з грубими порушеннями норм процесуального та матеріального права і підлягають скасуванню виходячи з наступного.

Суд першої інстанції ухвалюючи судові рішення, діючи упереджено, погодився з доводами представника відповідача наведеними у клопотанні про закриття провадження у справі від 18.10.2018р. (т. 1 а.с. 175-177) та безпідставно відкинув доводи представника позивача висловлені під час обговорення сторонами заявленого клопотання.

Так, у мотивувальній частині своєї ухвали суд першої інстанції зазначає:

Відповідно до п.8 ч.1 ст.238 КАС України суд закриває провадження у справі щодо оскарження рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень, якщо оскаржувані порушення були виправлені суб'єктом владних повноважень і при цьому, відсутні підстави вважати, що повне відновлення законних прав та інтересів позивача неможливе без визначення рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправними після такого виправлення.

По-перше, КАС України, як процесуальний закон, крім зазначених у п. 6 ч. 1 ст. 238, не містить інших підстав для закриття провадження у справах з оскарження нормативно-правових актів, до яких відноситься оскаржуване рішення.

Тобто, на момент прийняття ухвали про закриття провадження у справі повинно існувати **судове рішення** про визнання протиправним і нечинним **оскаржуваного рішення, яке набрало законної сили**.

Відповідачем не долучено до справи судових рішень, які набрали законної сили, якими визнано нечинним оскаржуване рішення.

Такі доводи представника позивача суд першої інстанції не прийняв до уваги та не навів мотивів їх відхилення в ухвалі суду.

З інших підстав, виходячи з системного аналізу п. 18 ч. 1 ст. 4, ч. 2 ст. 77, ч. 4 ст. 78, п. 1 ч. 2 ст. 184, ч. 5 ст. 189, ч.ч. 1, 6 ст. 190 КАС України, ст.ст. 56, 58, ч. 1 ст. 144 Конституції України, суд не мав процесуального права закривати провадження з оскарження нормативно-правових актів, оскільки таке закриття призведе до невідворотного порушення майнових прав та законних інтересів позивача та інших споживачів послуг з вивезення побутових відходів.

Крім того, втрата чинності оскаржуваного рішення відповідачем не доведена належними та допустимими доказами, адже у матеріалах справи не міститься доказів належного оприлюднення рішення виконавчого комітету міської ради міста Кропивницького № 279 від 12.06.2018 року «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів», відповідно, про набрання ним чинності через 15 днів після такого оприлюднення з одночасною втратою чинності оскаржуваного рішення.

Крім копії завіреної загальним відділом міської ради міста Кропивницького (т.1 а.с. 242-243а), доказів оприлюднення у офіційному періодичному друкованому виданні міської ради міста Кропивницького «Вечірня газета», у відповідності до ст. 22 Закону України "Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації", ч. 5 ст. 12 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», відповідачем не надано, і у разі відсутності таких, виходячи з ч. 2 ст. 57 Конституції України, рішення виконавчого комітету міської ради міста Кропивницького № 279 від 12.06.2018

року «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів» є таким, що не набрало чинності, а оскаржуване таким, що не втратило чинності.

Таким чином, обставини справи, які суд першої інстанції визнав встановленими, з чим погодився суд апеляційної інстанції, неповно з'ясовані та не підтверджені належними доказами, що є підставою для скасування судових рішень першої та апеляційної інстанцій з направленням справи для продовження розгляду до суду першої інстанції (п. 2 ч. 1 ст. 349, ч.ч. 1, 2 ст. 353 КАС України).

Більше того, залишаючи без змін ухвалу суду першої інстанції, апеляційний суд послався на обставини судового рішення від 23.01.2019р. постановленого Кіровоградським окружним адміністративним судом у справі № 1140/2017/18, повний текст якого був складений 04.02.2019р., надісланий до ЄДРСР 06.02.2019р., зареєстровано у ЄДРСР 06.02.2019р., а оприлюднено у ЄДРСР 07.02.2019р., яке на час судового засідання (04.02.2019р.) з апеляційного розгляду справи № 405/339/17 та подання даної касаційної скарги ще не набрало законної сили – на даний час всіма учасниками справи № 1140/2017/18 подані апеляційні скарги, та на ухвалу Третього апеляційного адміністративного суду від 21.02.2019 року у справі № 1140/2017/18, що за хронологією подій свідчить про проведення ще одного судового засідання апеляційною інстанцією після 04.02.2019р. без повідомлення сторін про таке засідання, що є обов'язковою підставою для скасування постанови суду апеляційної інстанції (п. 3 ч. 3 ст. 353 КАС України).

Такі зухвалі дії суду апеляційної інстанції також суперечать ч. 4 ст. 78, ч.ч. 1, 2 ст. 243 КАС України та мають ознаки кримінального правопорушення за ст. 375 КК України – постановлення завідомо неправосудного рішення.

За ознаками зазначеного вище кримінального правопорушення суд касаційної інстанції має право постановити окрему ухвалу у відповідності до ч. 9 ст. 249 КАС України з надсиланням прокурору або органу досудового розслідування, які повинні надати суду відповідь про вжиті ними заходи у визначений в окремій ухвалі строк.

По-друге, доводи представника відповідача про нібито виправлення помилок відповідачем під час підготовки та з прийняттям рішення № 279 від 12.06.2018 року «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів», з чим погодились суди першої та апеляційної інстанцій, є помилковими.

Відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 5 ЦК України, ст. 58 Конституції України, акти цивільного законодавства регулюють відносини, які виникли з дня набрання ними чинності і не мають зворотної дії у часі, що виключає можливість виправлення помилок у відносинах, які виникли до набрання новим актом чинності, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують цивільну відповідальність особи.

Новим рішенням відповідач затвердив збільшені норми на вивезення побутових відходів, внаслідок чого збільшиться оплата за користування послугою, що жодним чином не пов'язано з пом'якшенням чи скасуванням відповідальності у період дії оскаржуваного рішення, і що спростовує доводи відповідача та висновки судів першої та апеляційної інстанцій про виправлення відповідачем новим актом старих порушень допущених під час прийняття та дії оскаржуваного акту.

Надаючи правову оцінку зазначеним висновкам та поясненням, необхідно виходити з того, що пунктом 1 рішення № 279 від 12.06.2018р. «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів» та додатком до нього (т. 1 а.с. 185), пропонувалось затвердити норми надання послуг з вивезення побутових відходів на 2018-2022 роки, а оскаржуване рішення, виходячи з пункту 2 рішення

№ 279 від 12.06.2018 року, діяло з 2007 по 2018 рік і втратило чинність через 15 днів після опублікування рішення № 279 від 12.06.2018 року (у разі доведення відповідачем факту належного оприлюднення!).

Тобто, дія рішень припадає на різні періоди і вони не є однопредметними з цих підстав, що суперечить доводам представника відповідача та суддів першої та апеляційної інстанцій про виправлення новим рішенням старих порушень, оскільки згідно із ч. 3 ст. 5 ЦК України, якщо цивільні відносини виникли раніше і регулювалися актом цивільного законодавства, який втратив чинність, новий акт цивільного законодавства застосовується до прав та обов'язків, що виникли з моменту набрання ним чинності.

Таким чином, суди першої та апеляційної інстанцій неповно з'ясували всі обставини, що мають значення для правильного вирішення справи, та застосували процесуальну норму, яка не підлягала застосуванню, що згідно із ч. 1 ст. 353 КАС України, є підставою для скасування судових рішень з направленням справи до суду першої інстанції для продовження розгляду.

Позивач, на підставі ст.ст. 4, 16 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» та Статуту об'єднання, діє на сприяння отримання співвласниками житлово-комунальних та інших послуг належної якості за обґрунтованими цінами, а до критеріїв якості послуг входить і такий показник, як кількість – річна норма на одну розрахункову одиницю, затверджена оскаржуваним рішенням.

Незаконне закриття провадження у справі судом першої інстанції, з яким погодився суд апеляційної інстанції, позбавляє прав позивача, який діє в інтересах співвласників будинку, на судовий захист передбачений ст. 55 Конституції України, ст.ст. 6, 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ратифікованої Законом № 475/97-ВР від 17.07.97.

На час подання касаційної скарги, на підставі оскаржуваного рішення, виконавець послуг з вивезення побутових відходів у місті Кропивницькому – монополіст на ринку, продовжує нараховувати платежі за послуги з вивезення побутових відходів за необґрунтовано завищеними та незаконно встановленими кількісними показниками.

При цьому, доказів на підтвердження законності прийняття оскаржуваного рішення, крім копії самого рішення, немає в жодного виконавчого органу міської ради міста Кропивницького (т. 1 а.с. 79-87, 109-141), що фактично визнано відповідачем, який так і не зміг повністю виконати ухвалу суду першої інстанції (т. 1 а.с. 70-72), якою задоволена заява про витребування доказів з відповідача (т. 1 а.с. 66-67), та визнано у заяві про закриття провадження у справі (т. 1 а.с. 175-177).

Саме з моменту постановлення ухвали суду першої інстанції про витребування доказів з відповідача та усвідомлення останнім, що докази на підтвердження законності прийняття оскаржуваного акту в нього відсутні, з метою безпосереднього впливу на прийняття судового рішення у справі № 405/339/17, відповідач розпочав підготовку нового нормативно-правового акту на зміну оскаржуваному, який в подальшому і був покладений в основу судових рішень першої та апеляційної інстанцій для закриття провадження у справі.

Судовим рішенням Кіровоградського окружного адміністративного суду у справі № 1140/2017/18 частково задоволено позовні вимоги ОСББ «Лінія 10-59», яким визнано протиправним та нечинним рішення виконавчого комітету міської ради міста Кропивницького № 279 від 12.06.2018 року «Про затвердження норм надання послуг з вивезення побутових відходів» в частині затвердження норм на вивезення побутових відходів для мешканців багатоквартирних та одноквартирних будинків (рішення суду ще не набрало законної сили – учасниками справи подані апеляційні скарги).

Виходячи з диспозиції ч. 2 ст. 265 КАС України, яку відповідач поклав до обґрунтування задоволення заяви про закриття провадження у справі, в такий

спосіб судом легалізований незаконний, як за процедурою прийняття, так і за своєю суттю, нормативно-правовий акт.

Замість того, щоб визнати разом з оскаржуваним новий акт відповідача, направлений на безпосередній вплив на рішення суду, протиправним на підставі ч. 10 ст. 264 КАС України, суд закривши провадження у справі позбавив позивача ефективного судового захисту порушених прав та законних інтересів.

Варто також зазначити, що на підставі зібраних доказів по справі № 1140/2017/18 позивачем було підготовлено і подано до правоохоронних органів заяву про кримінальне правопорушення вчинене посадовими особами ТОВ «Екостайл», ДП «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства», виконавчих органів міської ради м. Кропивницького, за ознаками складу злочину передбаченого ст. ст. 366, 367 КК України.

У відповідності до ухвали слідчого судді Ленінського районного суду міста Кіровограда від 22.03.2019 року у справі № 405/2118/19, скарга Фоменка Дмитра Геннадійовича на бездіяльність прокурора, яка полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР – задоволена.

Зобов'язано посадових осіб Кіровоградської місцевої прокуратури, повноважених на вчинення таких дій, внести до ЄРДР відомості, які викладені в заяві Фоменка Дмитра Геннадійовича від 05.03.2019р.

Крім того, у апеляційній скарзі по справі №1140/2017/18 позивач акцентує увагу апеляційного суду про необґрунтованість нового нормативно-правового акту відповідача в цілому.

Закриття провадження у даній справі позбавляє позивача, який діє в інтересах співвласників будинку, права на відшкодування майнової шкоди на підставі ст. ст. 16, 393, 1174, 1175 ЦК України, або ж на повернення безпідставно набутих коштів (ст. 1212 ЦК України) за період застосування до співвласників та об'єднання оскаржуваного акту, оскільки створено несприятливі наслідки: неможливість відновити свої законні права та інтереси в порядку цивільного (господарського) судочинства через відсутність необхідної для цього передумови (визнання акта незаконним), як підстави позову.

Отже, відмовлено у доступі до правосуддя в порядку адміністративного судочинства, як передумови (підстави) для подальших цивільних (господарських) позовів за період застосування акта, що також суперечить помилковому висновку судів першої інстанції та апеляційної інстанції про відсутність підстав вважати, що повне відновлення законних прав та інтересів позивача неможливе без визнання рішень, дій або бездіяльності суб'єкта владних повноважень протиправними після такого «виправлення».

По-третє, висновок суду апеляційної інстанції *про безпідставність доводів позивача щодо порушення його прав оскаржуваним рішенням з дати його прийняття, тобто з 06.08.2007 року, оскільки ОСББ «Лінія 10-59» зареєстровано як юридична особа з 26.07.2016 року, договір про надання послуг з вивезення побутових відходів № 32323 між ТОВ «Екостайл» (виконавцем) та ОСББ «Лінія 10-59» (споживачем) укладено 03.10.2016 року, тобто саме з цього моменту позивач став споживачем комунальних послуг з вивезення побутових відходів, що свідчить про відсутність поширення на позивача дії оскаржуваного рішення виконавчого комітету міської ради м. Кропивницького з дати його прийняття, є помилковим виходячи з наступного.*

Як встановлено у Постанові Верховного Суду від 14 березня 2018 року у справі № 815/219/17, громадські організації є організаційно-правовою формою діяльності людей, які об'єднуються для спільного здійснення та захисту своїх прав, свобод та інтересів, які відображаються у статуті громадської організації у вигляді

мети та напрямів її діяльності. Таким чином, діяльність громадських організацій не можна розглядати абстрактно, без зв'язку з її метою та правами людей (її членів), що об'єдналися. Створюючи громадську організацію або вступаючи до неї, її члени об'єднуються на визначених статутом умовах для спільної реалізації своїх прав.

Згідно із ч. 1 ст.4 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» об'єднання створюється для забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, належного утримання та використання спільного майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством та статутними документами.

У рішенні Європейського суду з прав людини у справі «Горраіс Лізаррага та інші проти Іспанії» (заява №62543/00 від 10.11.2004) зазначено, що *«... в сучасному суспільстві, коли громадяни стикаються з особливо складними управлінськими рішеннями, звернення до колективних органів, таких як асоціації, є одним із доступних, а іноді і єдиним доступним для них, засобом, завдяки якому вони можуть ефективно захищати власні інтереси. Крім того, законодавством більшості європейських країн визнано право асоціацій брати участь у судових провадженнях для захисту інтересів своїх членів. ... Суд не може ігнорувати цей факт при тлумаченні поняття "потерпілий". Будь-яка інша, надміру формалізована інтерпретація цієї концепції, зробить захист прав, гарантованих Конвенцією, неефективними та ілюзорними (п. 38). Суд визнав, що гарантії статті 6 § 1 також розповсюджуються на об'єднання, у разі, коли вони вимагають визнати права чи інтереси їх членів (п. 45).*

Застосовуючи такий підхід Європейського суду з прав людини до контексту обставин справи, Суд дійшов висновку, що ОССБ, яке є об'єднанням громадян, мета створення та діяльність якого прямо та безпосередньо пов'язана із забезпеченням і захистом прав співвласників будинку, є належним виразником інтересів більшості членів цього об'єднання. Водночас, інтереси об'єднання, як юридичної особи, не завжди співпадають з інтересами кожного члена об'єднання.

З урахуванням мети створення, ОСББ має пряме та безпосереднє відношення до усіх питань, що стосуються будинку, а отже може мати власну, окрему від інтересів кожного окремого члена об'єднання, матеріально-правову зацікавленість у спорах що стосуються будинку. Наявність матеріально-правової зацікавленості у ОСББ у правовідносинах, що виникають щодо будинку чи його складових, утримання, експлуатації та інших подібних питань є передумовою визнання за ОСББ самостійної процесуальної правосуб'єктності, а отже і права на звернення до суду із самостійним позовом.

Окрім того, реальний захист прав співвласників будинку (членів ОСББ) у певних випадках потребує звернення до суду. Відтак, невизнання за ОСББ самостійного права на звернення до суду в інтересах членів, призвело б до неможливості забезпечення і захисту прав співвласників будинку і стало б не виправданою перешкодою для досягнення мети об'єднання.

Також варто зазначити, що у матеріалах судової справи № 405/339/17 відсутні докази участі третіх осіб. Жодних заяв чи клопотань від таких осіб не надходило. Посилання суду апеляційної інстанції у постанові від 04.02.2019р. на відзив третьої особи, яка підтримала апеляційну скаргу позивача, не знаходить свого підтвердження.

На підставі викладеного вище, керуючись ст. 44, ч. 2 ст. 328, ст. 329, п.п. 1, 3 ч. 2, п. 3 ч. 3 ст. 353, п. 2 ч. 1 ст. 349 КАС України, -

ПРОШУ СУД:

1. Задовольнити клопотання про поновлення строків на касаційне оскарження судових рішень.
2. Прийняти дану касаційну скаргу до розгляду.
3. Скасувати ухвалу Ленінського районного суду міста Кіровограда від 18.10.2018 року у справі № 405/339/17 та постанову Третього апеляційного адміністративного суду від 04.02.2019 року у справі № 405/339/17(2-а/405/15/17) та направити судову справу для продовження розгляду до суду першої інстанції.
4. Розподілити судові витрати.

Додатки: 1) квитанція про сплату судового збору за подання касаційної скарги; 2) клопотання про поновлення строків на касаційне оскарження; 3) копія касаційної скарги для відповідача.

Керівник ОСББ «Лінія 10-59»

_____
(підпис) Фоменко Д.Г.

Представник позивача
(адвокат, св.№

) _____
(підпис)

Довіреність на представництво інтересів наявна у матеріалах справи т. 2 а.с. 9.